

עזון תורני שכוחי בעזה"ה אֵלֶּה הַשְּׁמֵרֹת וְעֵלֶּה הַשְּׁמֵרֹת

גליון 611

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"ו יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

פּתח האהל

אחת התופעות המדהימות בעבודתו הקדושה של הרבי מליובאוויטש זצ"ל, היתה קבלת הקהל שנהג לקיים מדי יום ראשון בשבוע בפתח לשכתו. ביום זה היה עומד על רגליו מבוקר עד ערב ומקבל אלפי אנשים, שומע את בקשותיהם, מייעץ, מברך ומעניק לכל אחד מהם שטר של דולר על מנת שיתנו לצדקה (בכך ביקש לעורר את הציבור למצות צדקה).

גם בגיל תשעים ויותר, לא חדל הרבי ממנהגו, והיה עומד למשך חמש-שש ואפילו שמונה שעות, מבלי שיתיישב לנוח אפילו פעם אחת!

יהודי קשיש שלא כבש את התפעלותו תמה פעם בפניו: "רבי, איך מסוגל אתה לעמוד ברציפות זמן כה ממושך, ועוד מצליח להאיר פנים לכל אחד ברעננות מדהימה? אם אני עומד על רגלי קרוב לשעתיים, אני מתמוטט!".

הרבי הביט בו בחום וחיך רחב פשט על פניו. "כל יהודי הוא כמו יהלום בעיניי", השיב, **וכשופרים יהלומים לא מתעייפים...**

הפרשה פותחת בציווי למנות את בני ישראל, ומשתמשת בלשון "שאו את ראשי". "שאו" מלשון לשאת ולרומם כל יחיד מבני ישראל, גם אם הוא יהודי פשוט שבפשוטים, הרי הוא נמנה בשווה כמו שבעים הזקנים. עצם הספירה העניקה תחושה של חשיבות בסיסית וערך עצמי לכל אחד מבני ישראל, בל נשכח, לא מזמן היו עם ישראל עבדים נעדרי אישיות במצרים. כעת, הרגיש כל אחד מהם ש'סופרים אותו', מתעניינים בו, ויש לו זהות עצמית.

כל יהודי הוא יהלום יקר ונוצץ. גם אם התלכלך בבוץ, גם אם זקוק הוא לליטוש, עדיין יהלום הוא. וכשסופרים יהלומים, נותנים יחס וכבוד לכל אחד, כי לכל יהודי יש תפקיד יחודי בעולמו של הקב"ה שאין לאף אחד בלתי!

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי" אמרו (עירובין נד ע"א): "אם משים אדם עצמו כמדבר זה, שהכל דשין בו - תלמודו מתקיים בידו, ואם לאו - אין תלמודו מתקיים בידו." מהי משמעות הדברים "לעשות את עצמו כמדבר".

כשאדם חי בביתו, הוא חי - פחות או יותר - בשגרת חיים קבועה. יש לו האוכל והמיטה שלו, וכיוצא בזה. יש לו גם סדר יום קבוע, מתי הוא הולך לעבודה ומתי ישב, מתי הוא אוכל ומתי נח. לא כן כשאדם נאלץ לחיות במשך תקופה מסוימת במדבר, מחוץ לסביבה הטבעית שלו. מכורח הנסיבות עליו לוותר על הרבה דברים שבבית התרגל אליהם ו"אינו מסוגל" לחיות בלעדיהם.

באו חז"ל ולמדונו, שכדי לקנות תורה, וכדי שזו "תתקיים בידו", אדם זקוק ללמוד לוותר על כל מיני הַרְגָלִים שֶׁקָנוּ אצלו שבייתה, והפכו לַמְעִין "טבע שני" שלו.

אין הכוונה כאן לדברים אסורים. מדובר על דברים מותרים לחלוטין, ואף על פי כן עליו ללמוד לפעמים לוותר עליהם כדי לקנות תורה.

זו לא "גזירת הכתוב" לאכול ארוחת ערב בשעה שמונה בערב, אם בדיוק יש שיעור תורה בשעה הזאת, גם אם אתה רגיל לכך. אלא מה? התרגלת? מפריע לך בלי הארוחה בזמן? "תפקיר" את עצמך! תחשוב שאתה נמצא במדבר, שם לא הכל "מתקתק" כמו שעון... ואם בדיוק אין לך את הבאגט שלך, שאתה כל כך רגיל אליו - עליך להתרגל להסתפק בשתי פרוסות לחם, ולא לעשות שמיניות באוויר כדי להשיג דווקא את הבאגט הזה, על חשבון השיעור הקבוע.

"לשים עצמו כמדבר", פירושו: להיות נכון לוותר מעצמו למען הקב"ה! למען התורה הקדושה!

זמני השבת
הדלקת נרות **7:08**
מוצאי שבת **8:12**
נא לשמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה
ר"ת: **8:44**

אָהַל הַיְהוּדִים

ברכה על מאכל ומשקה בליל שבועות

העוסקים בתורה בלילה, ומגישים בפניהם מדי פעם בפעם תה או קפה וכדומה, עליהם לברך בפעם הראשונה שישתו, ואחר כך אינם חוזרים לברך שוב בכל פעם. ואפילו אם יש שהות של יותר משעה ורבע בין שתיה לשתיה, אין לברך שנית, כי נפטרו מן הברכה בפעם הראשונה שבירכו.

וטוב לכוון בפירוש בתחילה, שדעתו לפטור בברכתו את כל מה שיוגש לפניו בלילה.

אמנם הדבר ברור, שאם יצא מבית הכנסת החוצה, ובחזרתו הוגשו לפניו שוב משקאות, עליו לחזור ולברך שנית, כי היציאה מבית הכנסת נחשבת "היסח הדעת", ושוב אינו נפטר בברכתו הראשונה.

יש להשתדל לעסוק בתורה ביום חג השבועות, וכתב מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל, שנכון ללמוד בספר המצוות של הרמב"ם, ונכון גם כן לקרות בספר תהילים, כי פטירת אדונינו דוד המלך הייתה ביום חג השבועות.

והיה מרן זצ"ל רגיל לומר, שאין תועלת כל כך שישאר אדם ער כל הלילה בליל שבועות, ויעסוק בתורה, ואחר כך יישן כל היום. אלא יישן שעה או שתיים "כדי לשבור את תאוות השינה", כלשון מרן זצ"ל, ואחר כך ישוב לעסוק בתורה. אלו דברי מרן זצ"ל.

ואמנם דבר זה הוא קשה מאד לרוב בני האדם, ומכל מקום נוכל ללמוד מדברי מרן זצ"ל, שאין לבטל שעות רבות על שינה ביום יקר זה, וישתדל ככל שיוכל לעסוק בתורה ולקרוא בספר תהלים.

אהל לחידוש חידושים ופנינים לשולחן השבת

ספר במדבר נפתח בפסוק: **"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי בְּאֵהָל מוֹעֵד בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בַשָּׁנָה הַשְּׁנִית לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְאֵמֹר"**. כידוע, בתורה אין מילים מיותרות. כל מילה רומזת למסר, וגם כאן יש לשאול: מדוע בחרה התורה לציין שהדבר שאמר ה' אל משה נאמר במדבר? היה מספיק לכתוב שזה קרה באוהל מועד, שהוא מקום השראת השכינה. זאת ועוד: כל חומש במדבר קיבל את שמו מהמילה במדבר שבפסוק זה שנבחר מתוך מילים רבות. מה המיוחד במילה זו?

ומכאן יש לשאול. כידוע, כל מעמד מכובד נערך במקום שיהלום את האירוע. מלך, למשל, מכתירים בארמון מפואר. אם כך, כאשר הקב"ה ביקש להעניק את התורה לעם ישראל, היה אמור לכאורה לבחור במקום המכובד ביותר בעולם, שכן התורה היא הקיום של העולם. והנה, הקב"ה בחר לתת את התורה דווקא במדבר, בהר סיני שהוא הר נמוך יחסית, גם כאן יש לשאול לטעם הדבר.

למעשה, שתי השאלות הללו רומזות לעניין אחד. התורה היא תורת חיים, והיא שוכנת רק באדם שיש בו ענווה. אומר לנו הקב"ה, אם רצונכם לקנות את התורה, לדעת אותה היטב ולנהוג על פיה, אתם צריכים לקבל אותה עליכם ללא נגיעות אישיות. אדם בעל גאווה, יפרש את התורה כדרכו, כדי להתאים אותה לאורחות חייו. אין הוא מתכוון להשתנות ולשפר את מידותיו, וכך לעולם לא ישתפר ויזכה לשפע רוחני. רק אדם בעל יכולת הכלה, שניגש ללימוד התורה מתוך ענווה והתבטלות, הוא זה שמוסר התורה יוכל להיטמע בתודעתו.

וזה בדיוק המסר של המדבר. למדבר אין במה להתגאות. אין בו מים, גידולים חקלאיים או יישובים. הוא שפל ביחס לכל אזור אחר בעולם. כך אדם צריך לגשת ללימוד התורה, כמדבר. לדעת שלחמת התורה אין גבול ומידה, לעומת השכל האנושי המוגבל. כשאדם לומד מתוך ענווה הוא תולה את חסרון ההבנה בעצמו ולא בתורה.

זאת ועוד. אנו יודעים כי המדבר הוא הפקר לכל. כמו שבהפקר, כל אחד יכול לבוא וליטול, כך התורה – כל אדם מישראל ראוי לבוא ולזכות בה. לימוד התורה אינו שמור לבעלי ממון או לאנשים מיוחסים. התורה שייכת לכולם באופן שווה, היא בחינם, והעיסוק בה שקול כנגד קיום התורה כולה.

אדם הלומד תורה בדרך הנכונה זוכה למעלות רבות ועצומות. חז"ל לימדו אותנו כי שלושה כתרים יש: כתר כהונה – שזכה בו אהרון ובניו, כתר מלכות – שזכה בו זרע דוד, וכתר תורה – שמונח בקרן זוית, וכל אחד יכול לזכות בו אם ירצה. וגדול כתר של תורה משני הכתרים האחרים. (הרב זמיר כהן)

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8444774
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

"איש על דגלו באותות לבית אבותם יחנו בני ישראל",

במדרש (תנחומא) מובא שפירוש המילים "באותות לבית אבותם", הכוונה היא שהדגלים היו מסודרים באותו סדר שציווה יעקב לבניו שיישאו את ארונו ממצרים לארץ כנען. אמר יעקב לבניו "ואם תעשו כן וטענתם את מיטתי כשם שציוויתי אתכם - הקב"ה עתיד להשרות אתכם דגלים דגלים". וצריך להבין מה היה מיוחד בנשיאת מיטתו של יעקב, שבזכות נשיאה זו זכו ישראל לדגלים.

בימיו האחרונים של כ"ק מרן רבי אהרן מבעלזא זי"ע על אדמת אירופה, שהה בבודפשט שבהונגריה, בהמתנה לשעת הכושר לברוח מן התופת הנוראה במלחמת העולם השנייה. באחד ממוצאי השבתות כאשר הציבור עבר לתת יד לשלום ולהיפרד מן הרבי, עבר בין הבאים בחור שכובע חבוש לראשו וחליפה עטויה לגופו, הוא נראה כבר מצווה. הנהגה טמירה ונעלמת הייתה לו למרן מהר"א, שלא נתן יד לילדים פחות מגיל בר מצווה, אלא עטף את ידו במגבת וכך לחץ את ידו. כאשר עבר בחור זה לפני הרבי, עטף הרבי את ידו במגבת והושיט לו אותה. הגבאי, הבין מיד שהילד עדיין אינו בר מצווה. ממחשבה למעשה הסיק שהוא לובש כובע וחליפה כדי להטעות את הרבי. לכן הרים הגבאי את קולו וצעק עליו "שייגעץ, החוצה!". מרן מהר"א נחרד מאוד לשמע הצעקה, הוא ציווה לגבאי שיקרא לילד בחזרה ויבקש ממנו לומר שלוש פעמים לגבאי "אני מוחל, אני מוחל, אני מוחל". הגבאי אכן קרא לילד וביקש את סליחתו, והילד אמר שלוש פעמים שהוא מוחל. והלך.

האנשים ביקשו להמשיך לעבור אצל הרבי, אך מרן מהר"א אמר לגבאי שהוא אינו רגוע מכך שביישו את הילד לחינם. "קרא לילד", ציווה על הגבאי, "רצוני לברכו". הילד הגיע שוב וכ"ק מהר"א האציל עליו מברכתו. והילד הלך. רגעים ספורים חלפו והרבי אינו רגוע. "רוץ אחרי הילד", ציווה על הגבאי, "ותביא אותו לכאן". הילד חזר והרבי אמר לו שהוא מבקש לפייס אותו בפיוס מיוחד: הילד יוכל לכתוב "קוויטל" (פתקא) ובו יוכל להזכיר את כל מי שהוא חפץ שהרבי יתפלל עליו. הילד המאושר נעמד בצד, כתב קוויטל והגיש אותו לרבי, ושוב הסתובב הילד והלך (אצל הרבי מבעלזא זי"ע הייתה קריאת הפתקאות עבודת קודש עצומה ונשגבה, לכן היה קשה מאוד להיכנס אליו עם קוויטל. כל שכן שהיה זה נדיר שהרבי עצמו יציע שמישהו יכתוב קוויטל... פעם התבטא הרבי: "לקרוא קוויטל עבורי זו עבודה קשה יותר מחטיבת עצים ביער!...").

אלא שרגעים נוספים חלפו והרבי פנה אל הגבאי בצער רב: "אינני רגוע. וכי מפני שאני מחמיר על עצמי לא ללחוץ יד לילד שאינו בר מצווה - יעליבו ילד בתוך ביתי?! לך קרא את הילד שוב".

הגבאי הלך והחזיר את הילד בפעם הרביעית. מרן מהר"א לחץ את ידו של הילד, הפעם ללא המגבת(!), ובירך אותו בברכות רבות. רק לאחר מכן נענה מרן מהר"א ואמר: "כעת אני כבר רגוע" ... מעשה נורא זה ממחיש עד כמה גדול כבוד הבריות, ואפילו כבודו של ילד קטן, ולמרות שהרבי עצמו לא היה אחראי לכך שהעליבו אותו. ארבע פעמים חזר ופייס אותו פיוס אחרי פיוס עד שנחה דעתו.

בספר "דברי שערי חיים" דייק בלשון המדרש: יעקב ציווה את בניו שישאו את מיטתו "בכבוד" (תנחומא). מה הכוונה "בכבוד"? שכל אחד יעניק כבוד לרעהו וישמור על כבודו. "ואם תעשו כן..." אמר יעקב לבניו, "הקב"ה עתיד להשרות אתכם דגלים דגלים". לפי רעיון נפלא זה,

עלינו להתבונן בפרשת הדגלים ולהבין, הדגלים לא נועדו למען הסמליות או הסדר הטוב בלבד, הם ניתנו לעם ישראל על מנת ללמד אותם שלכל אחד יש את המקום הראוי לו. אין צורך לשאול "אתה יודע מי אני?", אין צורך לברר "מי ההוא" - כל אחד הוא "בנו של הקב"ה". גם את העומד בירכתיים עלינו לכבד כמו ההולך מקדימה; גם הצעיר ביותר זוכה למקום משלו. פרשת במדבר נקראת תמיד לפני חג השבועות, זמן מתן תורתנו, להזכיר לנו ש"כל יהודי זהב!" (ר' ישראל קעניג)

"הבוס הזה, לא רק שהוא טיפש",
לחש עובד במפעל גדול ממדים
לבחור לא מוכר שישב לידו בעת שהבוס נאם,
"הוא גם מכוער".
"אתה יודע מי אני?!", שאל הבחור בזעף.
"אני הבן של הבוס" ...
העובד הנחרד מיהר לברר: "ואתה יודע מי אני?".
הבחור השיב בראשו לשלילה.
"תודה להשם", מלמל העובד וברח...

קצתה האתול

חומש במדבר, המכונה גם חומש הפקודים, על שם המניין שבו מתחילה הפרשה הראשונה בספר, נפתח בציווי: "שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחותם" וכו'. רבי ישעיה הלוי הורוביץ, השל"ה הקדוש, מדקדק מדוע היה הכרח להדגיש שיש לספור את "ראש כל עדת בני ישראל". הן גם אם היה כתוב "שאו את ראש עדת בני ישראל", היה מובן מאליו שסופרים את כל העדה לפי גילם, "מבן עשרים שנה ומעלה".

סיפר הרה"ק רבי יעקב מהוסיאטין: בתחילת ימי מגוריו של אבי, הרה"ק רבי יצחק מבוהוש, בעיר בוהוש – נזקק עקב מצב בריאותו לדרוש ברופאים לעיתים. בבוהוש התגורר רופא יהודי בעל רמה בינונית בחכמת הרפואה, שלא שמר תורה ומצוות. הוא היה נקרא אל הרבי במצבים "רגילים", אולם כאשר נזקקו לרופא מומחה היו מביאים רופא גוי מהעיר הסמוכה. את הרופא הגוי היו מקבלים בסבר פנים יפות, מכבדים אותו ומוקירים את ערכו. כנראה שאת הרופא היהודי קיבלו באופן מלבב פחות, שכן יום אחד פנה היהודי אל הרבי ושאל למה ייגרע חלקו: את הרופא הגוי מכבדים במיוחד, ואת היהודי כמעט שלא.

הרבי מבוהוש, אף על פי שהרופא סייע לבריאותו רבות, לא נשא לו פנים והשיב לו אמת לאמיתה: "הרופא הזה הוא גוי שמתנהג כגוי, אולם אתה יהודי שאינך מתנהג כיהודי. אם תתנהג כיהודי – ראה תראה כיצד אכבדך ואוקירך שבעתיים יותר ממה שמקבל הגוי הזה". הרופא התמרמר: "אין זה נכון, רבי! אני יהודי נאמן מאוד!". אותות תמיהה התקשתו על מצחו של הרבי: "באמת?! האם אתה מניח תפילין כל יום?", הרופא הניד בראשו לשלילה. "שמא לפחות פעם בשבוע, ביום השבת, שובת הנד מעיסוקך ושומר את השבת כדינה של תורה?", ניסה הרבי ללמד זכות. אולם שוב הייתה התשובה שלילית. הוא אינו שומר מצוות.

"הלא תבין", הסביר לו הרבי בנועם תקיף, "יהודי נאמן פירושו חייל נאמן שממלא את מצוות השם ורצונו. כל אחד מכלל ישראל הוא חייל במערכה הכבדה הניטשת בעולם כל רגע, תכליתנו היא להביא להכרעת המערכה בניצחון של כבוד שמים על כוחות הסטרא אחרא. "מה הם כלי הנשק שלנו?", המשיך הרבי לבאר, "המצוות. האם שמעת פעם על חייל שיוצא לקרב בהצהרה שהנו חייל נאמן ומסור למלכות, אולם את כלי הקרב הוא מותיר מאחוריו?!... תשובה ניצחת זו של הרבי מבוהוש לרופא היהודי תשמש עבורנו כלי נפלא להבנת עומק הדקדוק של השל"ה הקדוש על המילה "כל" שמודגשת בספירת בני ישראל:

הרמב"ם בהלכות תשובה (פ"ג ה"ד) כותב: "צריך כל אדם שיראה עצמו כל השנה כולה כאילו חציו זכאי וחציו חייב, וכן כל העולם חציו זכאי וחציו חייב. חָטָא חָטָא אחד – הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף חובה... עשה מצווה אחת – הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות"...

ואם כל השנה, כל העולם כולו צריך להימדד כאילו הוא בדיוק מחצה זכויות על מחצה חובות, הרי שכל מצווה (וכל עבירה, חלילה וחס) היא קריטית! בכל אחת יש להכריע את גורל המערכה לכאן או לכאן. בהדגשה לספור את "ראש כל עדת בני ישראל" מלמדים כל יהודי את האחריות הגדולה שלו ואת חשיבותו הרבה בכל רגע נתון, כל מעשה של כל יהודי יכול לקבוע את גורל העולם. (ר' ישראל קעניג)

**ברכה והצלחה
ובריאות איתנה**
אסף בן אשר ומשפחתו הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפחתו הי"ו

לרפואה שלימה
סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע
מהרב שמשון פוקס שליט"א
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
בביכני"ס אור אבנר
רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
מנחה - בשעה 19:00

בית הכנסת
"עולי בבל"
ע"ש ד"ר יוסף חיים זצ"ל
שחרית - 5:00
מנין ב' - 7:30
מנחה ערבית - 19:00
שיעורי תורה מידי יום
שעה קודם מנחה
יום א' ב' ה'
רב בית הכנסת
הרב יהונתן אמדי שליט"א
יום ג'
הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ד'
הרב נאור דרשני שליט"א
יום ה' -
הרב רפאל עגיב שליט"א
בשעה 20:00

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה
טוביה שרבי בן נזימה
ומשפחתו הי"ו
דוד חיים בן עליזה
ומשפחתו הי"ו
אופיר דלל בן אורה
ומשפחתו הי"ו

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18
תפילת שחרית - 7:00
מנחה וערבית (סמוכות) - 19:00
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית
יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א
יום ג' - הרב שלום אטלן שליט"א
יום ד' - הרב בן יאבו שליט"א
יום ה' - הרב דניאל קמחי שליט"א

לעילוי נשמת משה צבי חיים בן דורה דבורה שרה קאטו ז"ל